İqtisadi İslahatların Təhlili və
Kommunikasiya Mərkəzi

ISSN 2790-2188

İQTİSADİ İSLAHATLAR

№ 1 (14)-2026

www.journal.ereforms.org

Bakı-2026

İqtisadi İslahatların Təhlili və
Kommunikasiya Mərkəzi

ISSN 2790-2188 (print)
2790-2196 (online)

“İQTİSADİ İSLAHATLAR”
ELMİ-ANALİTİK JURNAL

SCIENTIFIC-ANALYTICAL JOURNAL
"ECONOMIC REFORMS"

НАУЧНО-АНАЛИТИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ
«ЭКОНОМИЧЕСКИЕ РЕФОРМЫ»

Jurnal 2021-ci ilin noyabr ayından çıxır.

№1 (14) 2026

Təsisçi:

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzi

Baş redaktor: Ramil HÜSEYN
Məsul redaktor: Mətanət RƏSULOVA
Dizaynerlər: Elvira ZEYNALOVA
Əkbər BƏDƏLOV

Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən "İqtisadi İslahatlar" jurnalı 21 oktyabr 2021-ci il tarixində N4362 nömrəsi ilə mətbu nəşrlərin reyestrinə daxil edilmişdir.

“İqtisadi islahatlar” elmi-analitik jurnalı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası tərəfindən Azərbaycan Respublikasında elmi məqalələrin dərc olunması tövsiyə edilən dövri elmi nəşrlər siyahısına (iqtisad elmləri üzrə) daxil edilmişdir.

Materiallarımızdan istifadə olunarkən jurnala istinad etmək vacibdir.

Dərc olunmuş materiallardakı faktlara və rəqəmlərə görə müəllif məsuliyyət daşıyır.

ISSN 2790-2188 (print), 2790-2196 (online)

"İqtisadi islahatlar" elmi-analitik jurnal

REDAKSİYA HEYƏTİ

İ.e.d., professor QASIMLI V. Ə.
İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin icraçı direktoru,
Bakı, Azərbaycan

Akademik ƏLƏKBƏROV U. K.
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının rektoru,
Bakı, Azərbaycan

T.e.d., professor BABANLI M. B.
Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti,
Bakı, Azərbaycan

Prof. Dr. Vasa László
Széchenyi Istvan Universiteti,
Macarıstan

Prof. Dr. Chang-Gil Kim
Seul Milli Universiteti,
Seul, Cənubi Koreya

Prof. Dr. Manuela Rozalia Gabor
"G.E. Palade" Tibb, Əczaçılıq, Elm və Texnologiya Universiteti
Rumıniya

Prof. Dr. Mario Njavro
Zaqreb Universiteti,
Zaqreb, Xorvatiya

İ.e.d., professor Xəlilov H.A.
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi,
Bakı, Azərbaycan

İ.e.d., professor, əməkdar elm xadimi Ataşov B.X.
Azərbaycan Kooperasiya Universiteti,
Bakı, Azərbaycan

İ.e.d., professor Balayev R.Ə.
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC),
Bakı, Azərbaycan

Professor Flavia Dana Oltean
"George Emil Palade" Universiteti,
Târgu Mureş, Rumıniya

Dr. Şarqu Lilia
Milli İqtisadi Tədqiqatlar İnstitutu, AESM,
Moldova

Mündəricat

- Ön söz ... 5

- M.Əfəndiyev, A.Əhmədova
Süni intellekt və dayanıqlı inkişaf məqsədləri: qlobal perspektiv və Azərbaycan konteksti ... 7

- A.Hüseynova, H.Səlimli
Rəqəmsallaşmanin iqtisadiyyatda rolu ... 7

- G.Rəhimov, V.Cəfərova
Azərbaycanda xalis ixracın dəyişməsinin multiplikativ effektlərinin qiymətləndirilməsi ... 25

- E.Süleymanov, Ş.Kazımov, E.Səfərli, E.Əlirzayev
Azərbaycanda işsizik dərəcəsinin fərd başına düşən ümumdaxili məhsula təsirinin ekonometrik təhlili ... 40

- P.Orucov
Turizmin Azərbaycan regionlarının maliyyə dayanıqlığına təsiri ... 57

- Ü.Məmmədova
Azərbaycanda rəqəmsal infrastrukturun inkişafının turizm sektorunun rəqabət qabiliyyətinə təsiri ... 70

- Q.Əsgərzadə, İ.Qasımov
Mərkəzi və Şərqi Avropa ölkələrində institusional keyfiyyətin CO2 emissiyalarına təsiri ... 85

- X.Abdullayev, F.Mirzəyev
Orta dəhlizlə bağlı fundamental tədqiqat əsəri ... 104

“İQTİSADİ İSLAHATLAR”
elmi-analitik jurnal

ÖN SÖZ

№ 1 (14)-2026

Baş redaktordan

Hörmətli oxucular!

Böyük məmnuniyyət hissi ilə bildirirk ki, İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin təsisçisi olduğu "İqtisadi islahatlar" elmi-analitik jurnalının 13-cü sayı işıq üzü görüb. Artıq beşinci ildir ki, jurnalımız fəaliyyət göstərir və bu müddət dərc olunun məqalələrin keyifiyyətinin yüksəldilməsi başlıca məqsədimiz olub. Məhz jurnalın son saylarında çap olunan məqalələrin sayının kəmiyyətcə azalması keyfiyyətin yüksəldilməsi ilə bağlı tələblərimizdən qayaqlanır.

"İqtisadi islahatlar" jurnalında məqalələrin keyfiyyətinin yüksəldiməsi isə elmi dairələrdə onun nüfuzunun artmasına xidmət edir. Belə ki, jurnalmızın beynəlxalq bazalarda indeksləşdirilməsi istiqamətindəki fəaliyyətimiz də uğurlu nəticələr verməkdədir. Artıq "İqtisadi islahatlar" elmi-analitik jurnalı nüfuzlu beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə sistemlərindən (bazalarından) hesab edilən Norveçin "ERIH+" bazası tərəfindən ideksləşdirilib (https://erihplus.hkdir.no/journal?id=509184).

Eyni zamanda jurnalın bütün sayları "Internet Archive"ə (archive.org) yerləşdirilib. "Internet Archive" 1996-cı ildən fəaliyyət göstərən qeyri-kommersiya rəqəmsal kitabxanadır. Bu platforma istifadəçilərə milyonlarla kitab, məqalə və veb-səhifələrə pulsuz çıxış verir. Bura məlumatların, o cümlədən elmi tədqiqatların uzunmüddətli qorunması üçün vacib resurs hesab olunur (https://archive.org/details/httpsereforms.gov.azazpublications4).

Hazırda "İqtisadi islahatlar" jurnalının "Scopus" başda olmaqla digər beynəlxalq xülasələndirmə və indeksləmə bazaları tərəfindən indeksləşdirilməsi istiqamətində fəaliyyətimiz davam edir.

Jurnalımızın 13-cü sayında çap edilən məqalələrə gəldikdə isə bildirə bilərik ki, bu sayımızda təqdim olunan 74 məqalədən rəyçilərin müsbət rəy verdiyi altı məqalə və bir kitab haqqında rəy çap edilib. Bu məqalələr aşağıdakı mövzuları əhatə edir:

"Süni intellekt və dayanıqlı inkişaf məqsədləri: qlobal perspektiv və Azərbaycan konteksti", "Rəqəmsallaşmanin iqtisadiyyatda rolu", "Azərbaycanda xalis ixracın dəyişməsinin multiplikativ effektlərinin qiymətləndirilməsi", "Azərbaycanda işsizik dərəcəsinin fərd başına düşən ümumdaxili məhsula təsirinin ekonometrik təhlili", "Turizmin Azərbaycan regionlarının maliyyə dayanıqlığına təsiri", "Azərbaycanda rəqəmsal infrastrukturun inkişafının turizm sektorunun rəqabət qabiliyyətinə təsiri", "Mərkəzi və Şərqi avropa ölkələrində institusional keyfiyyətin $CO2$ emissiyalarına təsiri", "Orta dəhlizlə bağlı fundamental tədqiqat əsəri".

Hörmətli tədqiqatçılar!

"İqtisadi islahatlar" elmi-analitik jurnalının 14-cü sayı üçün məqalə qəbulu davam edir və məqalələrinizi onlayn qaydada təqdim edə bilərsiniz (https://journal.ereforms.org/az/submit-article). Məqaləniz "online first publication" prinsipinə uyğun olaraq müsbət rəy aldıqdan dərhal sonra onlayn qaydada çap olunacaqdır.

Jurnalımızda məqalə çapı ödənişsizdir. Sizlərin hər birinizi "İqtisadi islahatlar" jurnalı ilə səmərəli əməkdaşlığa dəvət edirik.

Ramil HÜSEYN
"İqtisadi islahatlar" elmi-analitik jurnalının baş redaktoru